

EKOSSYSTEEMIPALVELUIDEN KARTOITTAMINEN EUROOPASSA: esimerkkinä ruuan tuotanto ja kysyntä

PAIKKATIETOILTAPÄIVÄ 25.4.2018
TERHI ALA-HULKKO
MAANTIETEEN TUTKIMUSYKSIKÖ

EKOSYSTEEMIPALVELUT

Luonnon ihmiselle tarjoamia aineettomia
ja aineellisia hyötyjä
(MEA 2005)

Se osa luonnosta, jota suoraan
hyödynnetään, käytetään tai kulutetaan
ihmisen hyvinvoinnin edistämiseksi
(Boyd & Banzhalf 2007)

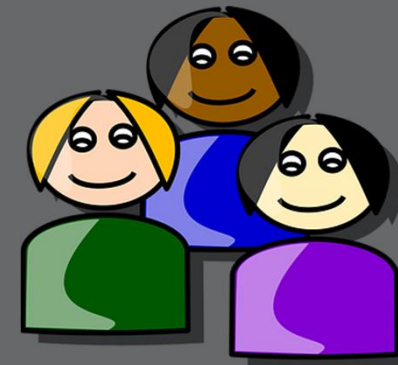
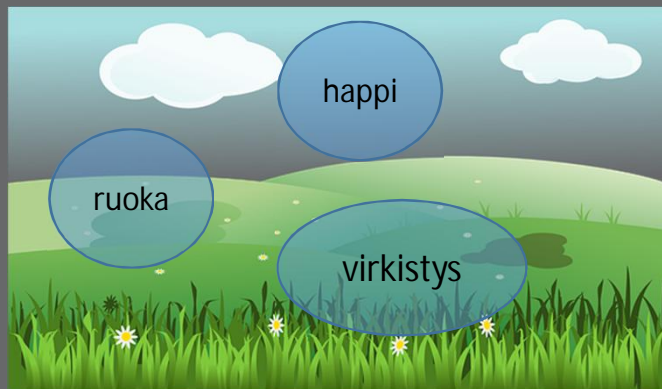

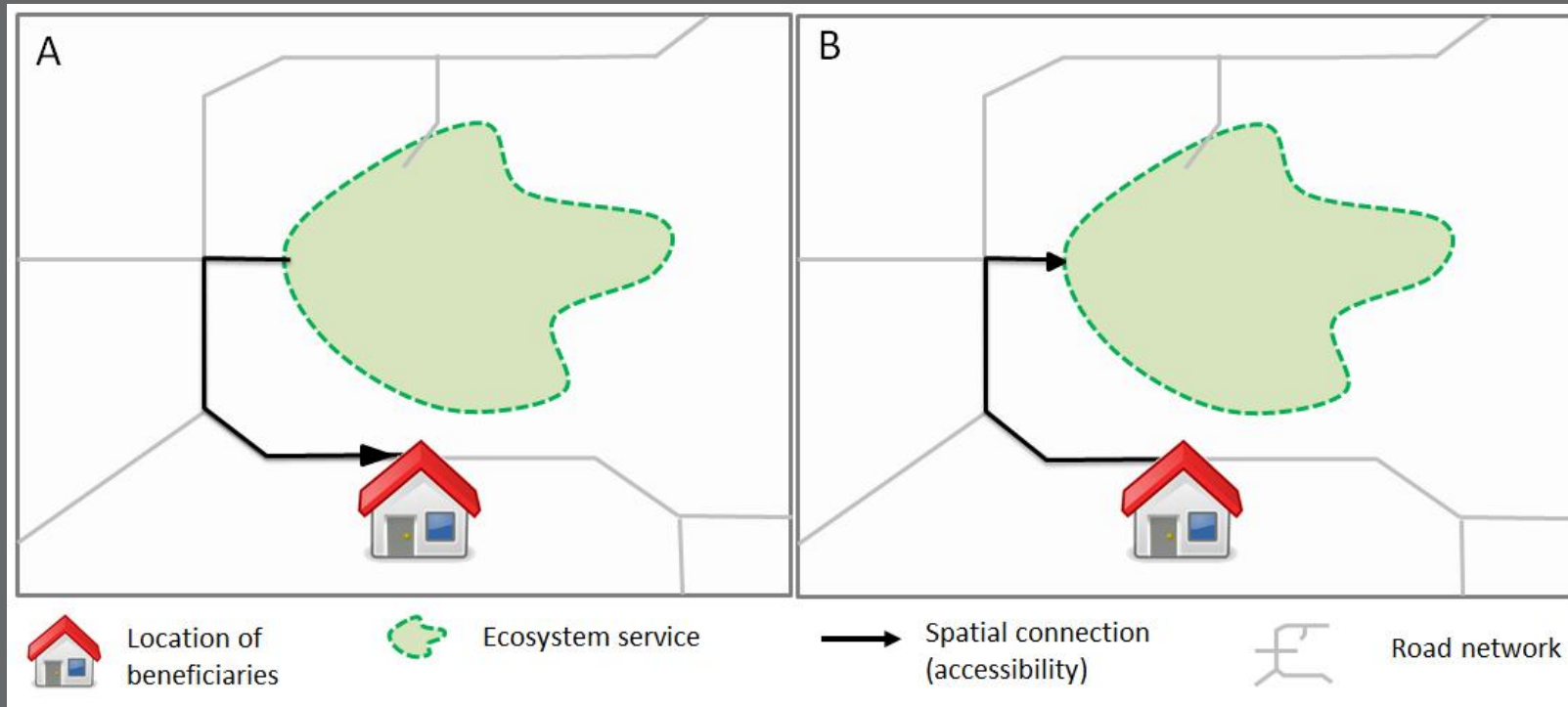

Tutkimuksen lähtökohdat

- Osa alueista tuottaa potentiaalisia palveluja (ekosysteemien toiminnot ja prosessit)
- Potentiaalin muuttuminen palveluksi® alueet joilla palvelua hyödynnetään (varsinaiset palvelut)
- Näiden kahden alueen välinen spatiaalinen linkki (esim. tieverkko)

saavutettavuus

©Terhi Ala-Hulkko, Maantieteen tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto

- A. Osa palveluista **kuljetetaan** tuotantoalueelta ihmisten hyödynnettäväksi (esim. ruoka)
- B. Osa palveluista sellaisia, jotka ovat riippuvaisia **ihmisten liikkuvuudesta** ® ihmiset hyödyntävät palvelun suoraan sen tuotantoalueella (esim. virkistys)

Tutkimuskysymykset

1. Miten ruuan (viljatuotteiden) tarjonta jakautuu suhteessa kysyntään Euroopassa? (kysynnän ja tarjonnan balanssi)
2. Miten maiden välisten rajojen huomioiminen vaikuttaa tarkasteluun?

Aineistot

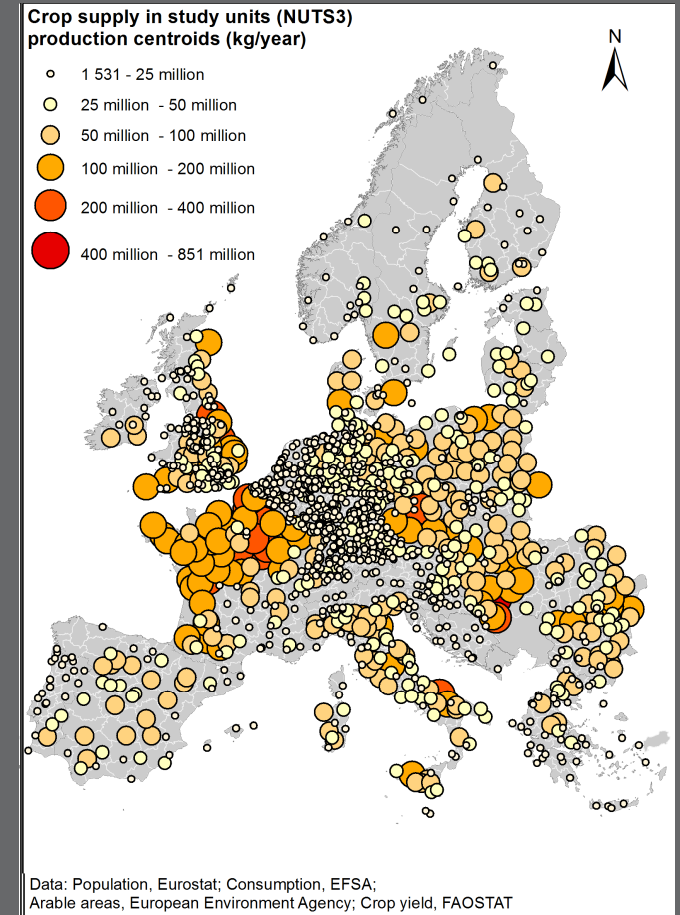
RUUAN TARJONTA (viljatuotteet)

Corine Land Cover 2006
viljelyalueet

FAOSTAT Food Balance Sheets
Ruuan tuotanto maittain 2006
+ Ruokahävikin huomioiminen (-30%)
(FAO 2011)

Euroopan maakunnat, NUTS3 (31 valtiota)

TARJONTA:
kg/vuodessa/NUTS3 tuotantokeskittymäpisteessä

©Terhi Ala-Hulkko, Maantieteen tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto

Aineistot

RUUAN KYSYNTÄ (viljatuotteet)

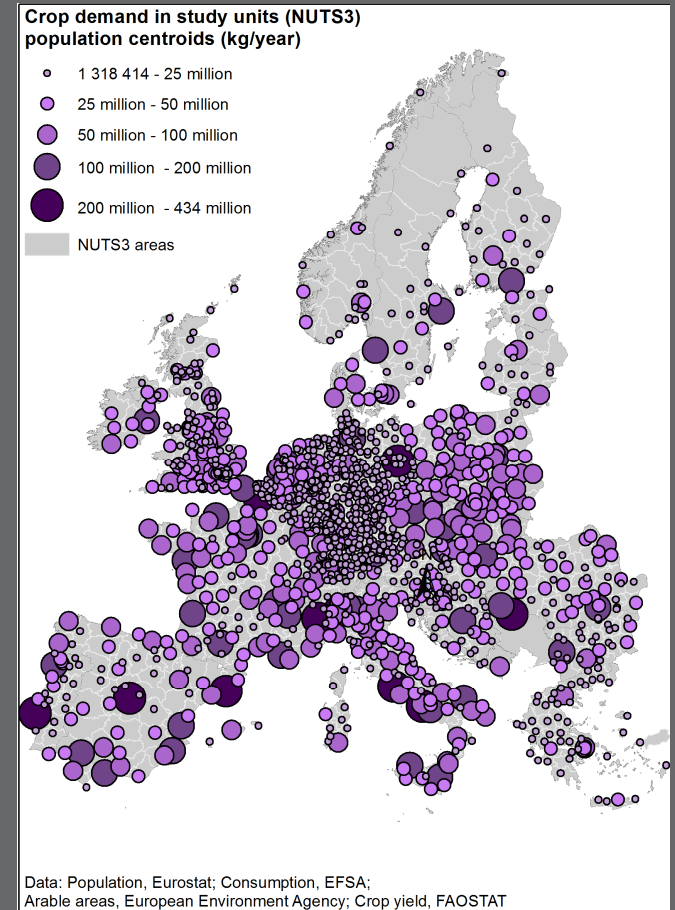
Euroopan maakunnat, **NUTS3** (31 valtiota)

Väestöaineisto 1x1km (2011)

EFSA:n kyselytutkimus ruuan **kulutuksesta** (1997 -2008):
g/vrk/aikuinen

KYSYNTÄ:
kg/vuodessa/**NUTS3** väestökeskittymäpisteessä

+ **VERKOSTODATA:**
EuroGlobalMap (tie- ja lauttaverkosto) sekä täydennykset Open Street Map

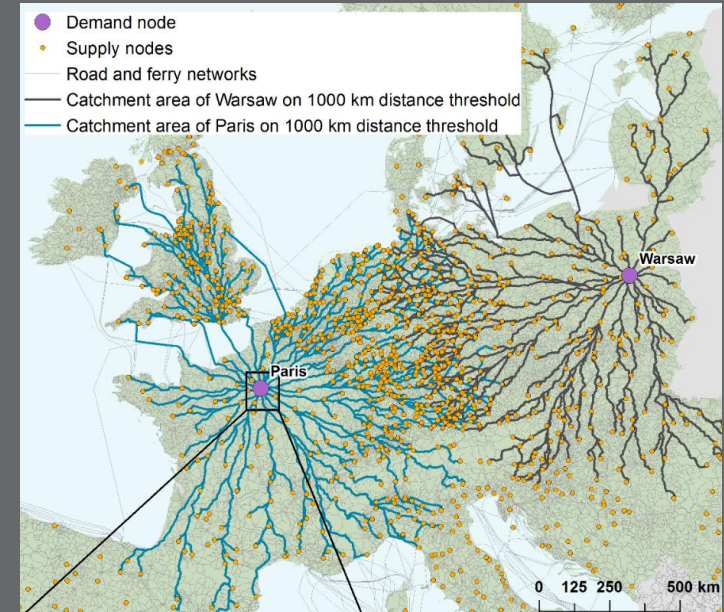
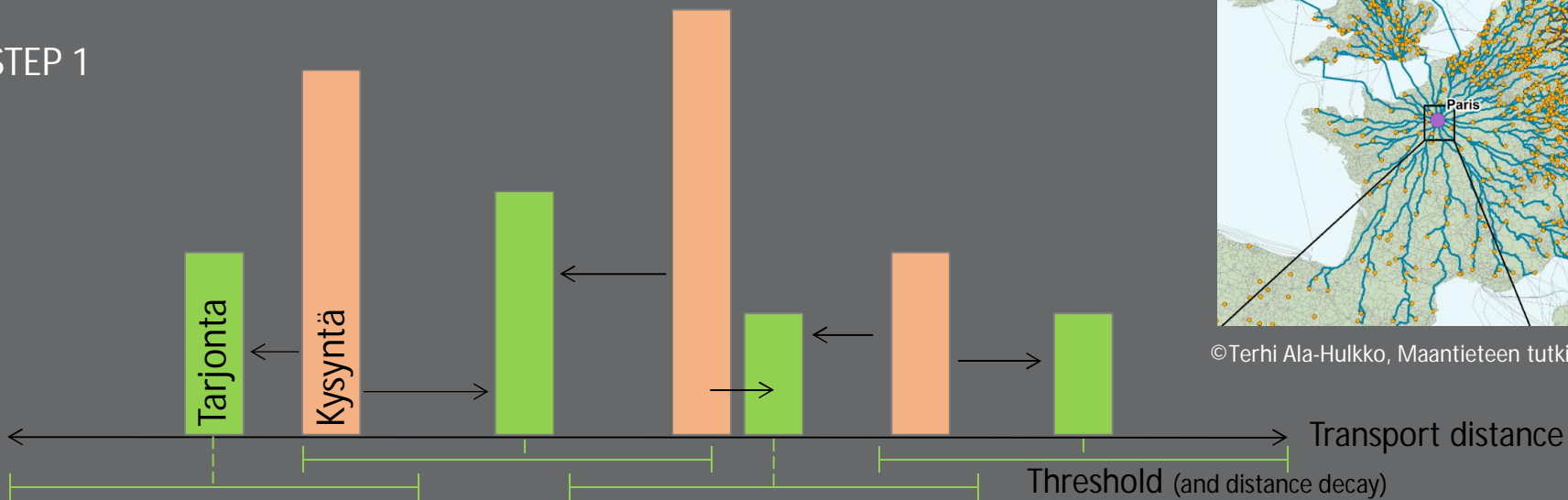
©Terhi Ala-Hulkko, Maantieteen tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto

Menetelmä

- ENHANCED TWO STEP FLOATING CATCHMENT AREA (E2SFCA)

STEP 1

©Terhi Ala-Hulkko, Maantieteen tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto

$$R_j = \frac{S_j}{\sum P_k W_r} \mid k \in \{d_{kj} \in D_r\}$$

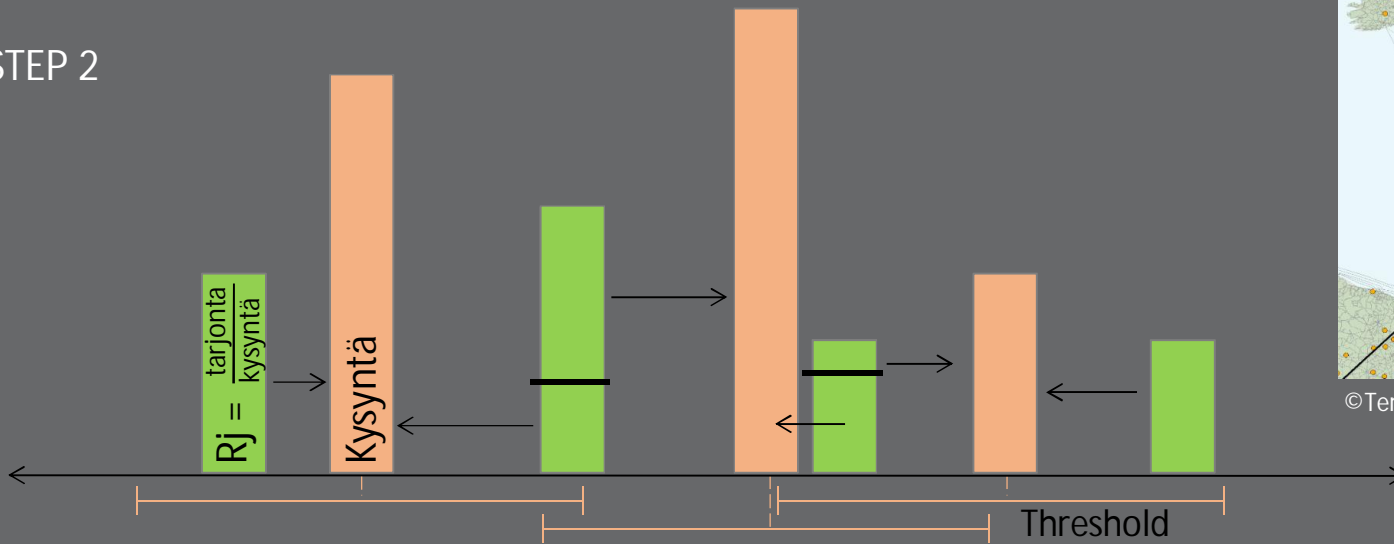
Production-to-consumption shares R_j in location j , wherein S_j the amount of production at location j , P_k is the demand at location k whose centroid falls within catchment j ($d_{kj} \in D_r$), and d_{kj} is the travel time between k and j . W_r is the distance weight function with linear form.

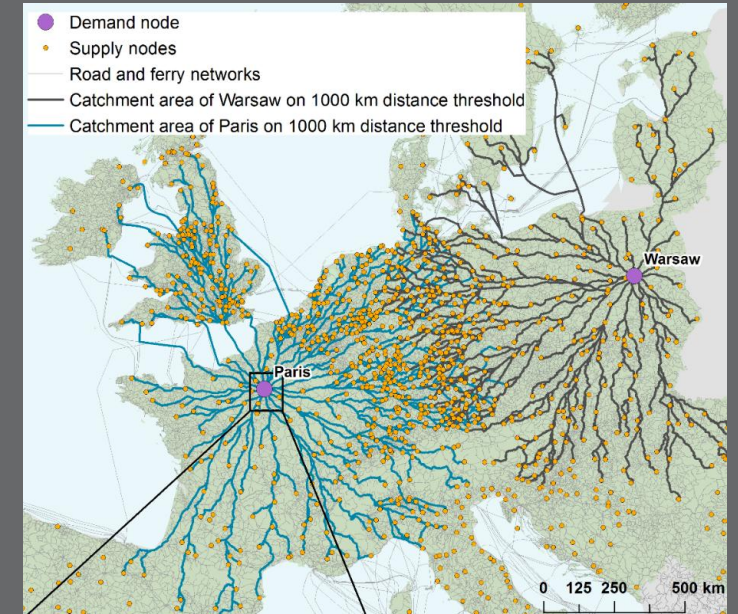
- ENHANCED TWO STEP FLOATING CATCHMENT AREA (E2SFCA)

STEP 2

$$A_i^F = \sum R_j W_r \mid j \in \{d_{ij} \in D_r\}$$

Production-to-consumption shares (R_j), are caught for population nodes and summarised to accessibility to production ratios A_i^F in a location j . wherein R_j is the production-to-consumption share at location j within the catchment at population location i (i.e., $d_{ij} \in D_r$), and d_{ij} the travel time between i and j .

©Terhi Ala-Hulkko, Maantieteen tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto

Tulokset

250 km

500 km

1000 km

- ArcGIS Desktop, USWFCA Add-In tool (Langford & Higgs 2014)
- Kolme eri etäisyyskynnystä
  - 250 km
  - 500 km
  - 1000 km
- Saavutettevuusarvot
  - < 1 = ruuan alituotantoa
  - 1 = kysyntä ja tarjonta balanssissa
  - > 1 = ruuan ylituotantoa
- Suuret viljantuotantoalueet ja väestökeskittymät erottuvat analyysissä

Ilman rajoja

Maiden rajat huomioitu

Johtopäätökset

- Ekosysteemipalvelujen kysynnän ja tarjonnan välisen suhteen analysointi tärkeää arvioitaessa tuotantoketjun kokonaiskuvaa (balanssia) sekä palveluiden tilaa ja kestäväää käyttöä
- Tutkimukseen liittyvät haasteet:
  - Tuotantoketjut pitkiä ja monimutkaisia
  - Tulokset kuvaavat potentiaalia, eivät toteutunutta tilannetta
- Sovellusmahdollisuudet:
  - Analyysejä muille mantereille (Afrikka) tai jopa globaalit tarkastelut
  - Muut ekosysteemipalvelut, jotka ovat riippuvaisia spatiaalisesta linkistä tuotannon ja kysynnän välillä (esim. kulttuuripalvelut, muut tuotantopalvelut kuten vesivarat ja metsävarat)

Lähteet

- Boyd and Banzhaf (2007). What are ecosystem services? The need for standardized environmental accounting units. *Ecological economics* 63, 616–626
- FAO (2011) *Global food losses and food waste - Extent, causes and prevention*. doi:10.1098/rstb.2010.0126
- Langford M, Fry R, Higgs G (2014) USWFCA : An ArcGIS (10.1/10.2) Add-In tool to compute Enhanced Two-Step Floating Catchment Area accessibility scores. Available at: https://www.researchgate.net/publication/261398233_USWFCA_An_ArcGIS_101102_Add-In_tool_to_compute_Enhanced_Two-Step_Floating_Catchment_Area_accessibility_scores [Accessed January 9, 2018].
- Luo, W., & Qi, Y. (2009). An enhanced two-step floating catchment area (E2SFCA) method for measuring spatial accessibility to primary care physicians. *Health & place*, 15(4), 1100-1107.
- MEA: Millennium Ecosystem Assessment (2005). *Ecosystems and human well-being: Synthesis*. Island Press, Washington, DC.

Kiitos!